

SISZÁNTÓ

ELŐFIZETÉSI ÁRA

A kiadóhivatalban átvéve.
Egész évre 10 k.
Negyedévre 4 ..
Helyben házhoz hordva:
Egész évre 20 kor.
Negyedévre 5 ..
Vidékre postán szállítva:
Egész évre 24 kor.
Negyedévre 6 ..
Egyes szám ára 8 fillér.

Politikai
napilap

Megjelenik minden nap, ahé: 25 az
ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Nagyvárad, Szilágyi Dezső-u. 8.

A szerkesztőség kéziratok vissza-
adására vagy megőrzésére nem
vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a kiadó-
hivatalhoz Intézendők.

XX. évfolyam 103. szám.

Nagyvárad.

Csütörtök 1914 május 7.

Vallástalan iskola.

Abban a mozgalomban, melyet az iskolák elvallástalanítása ügyében a szabadkőművesek megindítottak, elmondta a döntő szót a vallásügyi miniszter az országgyűlésen, hogy a maga, mint a kormány nevében kijelentette, hogy a kultúra érdekében nem tartja helyesnek, a vallás-oktatásnak az iskolából kizárását s a mennyiben egyesek ilyféle tervek megvalósítására törekednének, azokkal a leghatározottabban fog szem-beszállni.

A miniszter pusztán célszerűségi szempontból nézte a dolgot, jutott erre az álláspontra, elvi szempont-ból a dolgot nem vizsgálta.

Lássuk a dolgot elvi szempont-ból is.

Szabadkőműves szabadgondol-kozóink azért akarják kiküszöbölni a vallástalanítást az elemi iskolából, hogy a nemzetiségi egyházaknak ne legyen módjuk a vallástalanítás alatt nemzetiségi izgatásra. A val-lástalanítás megszüntetésének cégre tehát a magyar nemzeti egység ér-deke volna.

Azonban a nemzetiségi izgatást ezzel nem lehet megakadályozni. A vallástalanítás most az iskolai felsőbb-ség ellenőrzése alatt folyik s így izgatni alig lehet a tanóra alatt, míg akkor, ha a vallástalanítás iskolán ki-vül, ellenőrzés nélkül folya, az izgatás csak intenzívebbé válna.

Nemzetiségeink most azzal ér-velnek az állami iskola ellen, hogy az nyelvüktől fosztja meg gyerme-keiket és ha az állami iskola kikü-szöbölne a vallást, akkor a legha-tásosabb izgatási eszközük az volna,

hogy az iskola vallásuktól is meg-fosztja a gyermekeiket.

Ki adná gyermekeit a vallástal-an iskolába? Franciaországban már bekövetkezett ez az eredmény, mert az állami vallástalan iskola tanulóinak száma 1912-ben leapadt annyira, mint a mennyi volt 1885-ben, s a szülők minden fenyegetés és állami presszió dacára sem küldik gyermekeiket ezekbe a vallástalan iskolákba.

De hogyha a nemzeti egység a cél, s a magyarság erősítését akar-ják elérni, akkor egyenesen vészes megszüntetni a vallástalanítást, mert a katolikus iskolák, még az ide-gen nyelvűek is a hazafiságot hir-detik, tehát az ország iskoláinak többsége a magyarságot erősíti s ugyanazt lehet mondani a protes-táns egyházak iskoláinál is. Nélkü-lözheti-e a magyarság azt az erőt, melyet az egyházaknak hazafias val-lásoktatása nyújt?

Azt kell csodálnunk, hogy sza-badgondolkozóink féltik a magyar-ságot a vallásoktatástól, mikor min-denki látja, hogy a szabadkőműve-sek s a szabadgondolkozók a leg-nagyobb ellenségei minden nemzeti érzésnek.

A vallásoktatás ellenségei nem akarják, nem merik bevallani, hogy végecéljuk a vallás megsemmisítése. Hiába kertelnek, ez a cél: a tulvi-lág gondolatainak megsemmisítése s a vallás nélküli erkölcs beállítás. Pedig ezzel a vallás nélküli erkölcs-esel nevelni nem lehet. Nevelés nincs lelkiismeret nélkül, lelkiisme-ret pedig Isten nélkül. Tömegek erkölcsi érzéke pedig éppen csak vallás-erkölcsi alapon fejleszhető ki.

Franciaország megmutatta, hogy miket termel a vallástalan erkölcs: apacsokat. Az 1911-ik évben negy-venezer fiatalok francia került bi-róság elé. Ez olyan ijesztő erkölcsi dekadencia, mely kétségtelessé tes-zi, hogy hova vezet a vallástalan iskola.

Talán ez kell némelyeknek ná-lunk is!

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése.

Budapest, május 6.

A képviselőház mai ülését Szivoncsics Elemér nyitotta meg s folytatták a hon-védelmi tereát.

Ifj. Molnár Viktor a katonai teendők elvégzésére külön adminisztratív szervet ki-ván a közigazgatásban, hogy mozgósítás ese-tén késedelem ne történjék.

Vermes István szerint a hadsereg iránti ellenszerv másutt is megvan, de ná-lunk oka az elavult véderőtörvényben gyö-keredzik. Számolni kell a szociális eszmék terjedésével.

Simon Elemér elismeréssel szól a véd-erőtörvényről, mely a modern szellem al-kotása. Ha öt év előtt tettük volna meg az intézkedéseket, elkerülhettük volna a déli határunkon kifejlődött konfliktust. Sajnálja, hogy az ifjuság nem vesz kellő számban részt a közös hadsereg tiszti karában. Hosz-zasan szól a katonai nevelő intézetekről.

Karácsony Lajos államtitkár az altiszti kérdéssel ad felvilágosítást, azután a költ-segvetést, ugy általában, mint részle-teiben letárgyalták.

Attértek

a pénzügyi tárca

költségvetésére.

Hegedüs Loránt előadó ismerteti és elfogadásra ajánlja a költségvetést.

Hantos Elemér a pénzügyi tárca elsa-porodásáról, a körökben uralkodó tudatlan-ságról beszél. Ezt szánálni kell. A betevők

Mindennemű szörme és ruha-neműek megóvására, moly-károk ellen csakis a valódi

Mirt-molyirtó keveréket használjuk, mely a legbiztosabban ható szer még a moly-petek ellen is; kellemes illatanál fogva szekrényekben is alkalmazható.

Ugyszint raktáron vannak és legolcsóbban kaphatók, Weinreich-féle molyalther, mof, Bagaria papir, szagtalan molyirtó gyö-kér, Tarmalit, Naphtalin, Terpetinszesz, Pacsuli és Kamphor.

Farkas István
Apolló drogeriájában

Nagyvárad, Rákóczi-ut 7/B.
Telefon 13-02. Telefon 13-02.

érdekeinek mindenekelőtt való megóvását sürgeti, mert a részvényes hamarabb tudja meg, hogy baj van s védekeznek. de a kis ember legutoljára vesz erről tudomást.

Hoványi Géza nagyszabású beszéde.

Az országgyűlés délutáni ülésének rendkívüli érdekes lefolyása volt, amit Nagyváros képviselője, Hoványi Géza egy igen széles alapú és nagyszabású beszéde indított meg.

Almássy László gróf a banktörvény revízióját sürgette. Négy óra után Szász Károly veszi át az elnökséget. Ugron Zoltán szóvá teszi az erdélyi földgáz botrányos elhanyagolását.

Majd Hoványi Géza szólalt föl és a hitelintézetek reformjáról tartott nagyhatású beszédet. A kereskedelmi törvény már nem felel meg a mai igénynek. A reformot okvetlen meg kell csinálni, de nem külföldi témára. Különösen sokat foglalkozik a betétek elhelyezésével és azok biztosításával. Az általános helyesléssel találkozó beszédet nagy figyelemmel hallgatta végig a Ház és a szónokot számosan üdvözölték, mikor befejezte előadását.

Teleszky válasza.

Hoványi Géza beszéde nagy hatást váltott ki és Teleszky János pénzügyminiszter nyomban válaszolt is reá. A miniszter helyesli a Hoványi-féle reformokat, de óvatosságot ajánl. Félti a reformtól az intézeteket, mert megrázkódtatást fog előidézni. Bőven ismerteti a betétek szabályozását.

Ezután a Ház megszavazta a költségvetést, Teleszky beterjesztette az appropriációs javaslatot. Elhatározták, hogy legközelebb pénteken tart a Ház ülést.

Az Iparos tanonc-otthon fejlődése

A felügyelő bizottság ülése.

A nagyváradai iparostanonc-otthon fejlesztésének kérdése napirendre került, abból az alkalomból, hogy az Omke kérte az iparostanonc-otthont fenntartó ligát, miszerint a tanonc-otthont bővítsék ki oly célból, hogy abba kereskedő tanoncokat is felvegyenek.

Ez a kérdés előtérbe toltja a nagyváradai tanonc-otthon újjáépítésének kérdését. A mai régi rozoga épület ugyanis, amely legalább 40 évig tűzér, majd huszár kaszárnya volt. A nagy költségbe kerülő tatarozás nem sokat segít s csak kidobott pénz. — Más oldalról azonban kérdéses, hogy most, vagy a közel jövőben kivihető-e egy százezrekbe kerülő új tanonc-otthon építése.

A megoldásra nézve Szűcs Izsó, az Otthon igazgatója memorandumot dolgozott ki, amelyet tegnap tárgyalt a felügyelő bizottság.

Az ülésen Hlatky Endre főispán elnöklése alatt Lukács Odön, Rendes Vilmos, Cser János, Szűcs Izsó, dr Sarkadi Lajos, Tátray Sándor, Czeglédy Jeremiás, dr Edelmann Menyhért és Derynei az Otthon családfeje voltak jelen.

Az ülésen meghallgatták az Otthon működéséről a jelentést s megvizsgálták a

családfő által vezetett könyveket. Mindent rendben találtak s tudomásul vették úgy a jelentést, mint a könyvek adatait.

A kereskedő tanoncok elhelyezése.

Ezután az Omke nagyváradai fiókjának kérelme alapján tárgyalásra került Szűcs Izsó igazgató következő memoranduma:

1. Egyrészt a kereskedőknek vidékről értelmes tanonanyagot juttatni, épp oly közgazdasági követelmény, mint az iparosokat ilyenekkel ellátni, másrészt a kereskedőtanonc sorsát javítani — miután ezek helyzete az iparostanoncénál nem különb — szintén a Liga hivatása körébe tartozván, az OMKE kérelme folytán mondja ki a felügyelő bizottság, hogy a nagyváradai iparostanulók Otthonát oly módon szervezi át, hogy abba legfeljebb egyharmad arányban kereskedőtanulók is felvehetők legyenek.

2. Miután az inasotthon jelenlegi épületébe — mely különben is rozoga és egészségtelen — negyvennél nagyobb létszámú növendéket elhelyezni lehetetlen, miután továbbá nagyon kívánatos, hogy az emelendő új Otthon legalább 90 tanuló céljaira építtessék fel, melyben tehát 30 kereskedőtanuló legyen elhelyezhető, kérje a felügyelő-bizottság Nagyvárad város törvényhatósági bizottságát, hogy az Inas-Otthon céljaira az ipari centrumban, lehetőleg a Kert-utcában új épületet emelni méltóztassék a következők tekintetbe vételével:

Az Inas Otthon kereskedő tanoncok befogadását is tervezvén, a kereskedelmi miniszter járuljon az emelendő épület amortizációjához évi 6000 koronával, ami 100,000 korona építési költségnek felel meg. Az épület összes építési költségei mintegy 250,000 koronára tehetőek. A fennmaradó 150,000 koronát Nagyvárad város fedezze, amelynek ellenében az Inas-Otthon jelenlegi épülete a város tulajdonába menne vissza. (Ezen állami hozzájárulás kieszközlésére az OMKE vezetősége lesz felkérendő.)

3. A legalább 90 tanuló befogadására alkalmas új épületben a jelenlegi 40 iparos tanulón kívül 20 kereskedőtanuló azonnal legyen elhelyezhető. A berendezés költségeinek viselésére a Liga kérendő fel.

A 20 kereskedőtanuló évi ellátása mintegy 12,000 korona költséget igényelvén, egyegy tanuló teljes ellátása 600 korona és illetve havi 50 koronába kerül, melyhez járulna:

1. A főnök által évi 300 K-val havonként mintegy 25 K. 2. A szülő s illetve Nagyvárad városa évi 120 K-val havonként mintegy 10 K. 3. A Liga évi 60 K-val havonként mintegy 5 K. 4. A nagyváradai kereskedelmi és iparkamara és az OMKE helybeli körzete évi 120 K-val havonként mintegy 10 K. Összesen évi 600 K-val, havi 50 kor.

Ezen számítás alapján a 20 kereskedőtanuló ellátásához szükséges évi 12.000 korona kiadás a következőképpen nyerné fedezetét:

1. A főnöktől 20 tanuló után átlag havi 25 K, évi 300 K-val 600 K. 2. A vidéki szülőktől 10 tanuló után átlag havi 10 korona évi 120 koronával, 300 korona. 3. Nagyvárad városától öt nagyváradai árva után 20 K évi 240 K-val 1200 K. 4. Ligától tartásdíj-pótlék gyanánt 20 tanuló után havi 5 K évi 60 K-val 1200 K. 5. Az OMKE helyi körzetétől és a nagyváradai keresk. és iparkamarától tartásdíj-pótlék gyanánt 20 tanuló után havi 10 K. évi 120 K-val 2400 K.

Összesen 12.000 K. 4. Az Országos Gyermekekvédő Liga nagyváradai Iparostanulók-Otthonának átszervezése iparos és kereskedőtanulók otthonává csakis az idemellékelt számadások alapján lévén lehetséges, mondja ki a felügyelőbizottság, hogy az ezen igazgatói jelentésben foglaltakat a további tárgyalások alapjául elfogadja és az OMKE helyi körzetének vezetőségét felkéri, hogy a további tárgyalásokat ily irányban a kereskedelmi miniszter ural az építkezési segély kieszközlése miatt a nagyváradai keresk. és iparkamarával és aváros tanácsával 20 kereskedőtanuló részére tartásdíjpótlás gyanánt kieszközlendő évi 2400+1200=3600 korona összeg megszavazása miatt indítsa meg és azok eredményéről a felügyelő bizottságot értesíteni sziveskedjék.

Rendes Vilmos azon véleményének adott kifejezést, hogy a város ilyen nagy terhet nem vehet a nyakába s most nincs abban a helyzetben, hogy 150,000 koronát áldozzon erre a célra. Vázolta a mostani nehéz megélhetési viszonyokat, amikor újabb terhekkel nem lehet a polgárságot sújtani.

Czeglédy Jeremiás azt óhajtaná, hogy a város építse fel az új otthont. A várostól ma nem igényelhetünk nagy áldozatot, mert az a közköltő felemelésével járna, amit pedig a polgárság nem bír meg.

Lukács Odön rámutat, hogy az állam felépíti a szakiskolát s ezzel kapcsolatosan az internátust, ami 1.300,000 koronába kerül. A város sem zárkozhat el, hogy el segítse az új inasotthon létesítését. Más, kevésbé ipari városok már megtették ezt. Szégyen Nagyváradra, hogy nincs magasabb ipariskolája. Az új tanoncotthon felépítését a felügyelőbizottság kérte.

Az OMKE viszont a kereskedőtanoncok felvételét kérte. Mivel ebben a kérdésben az érdekkör: az otthon, az OMKE, a keresk. és iparkamara, s ezekkel kell tárgyalni, miért is indítványozza, hogy mondják ki, miszerint elvben nem ellenkezik a kérdésnek a memorandumban jelzett megoldását, de adják ki a tanácsnak, hogy az érdekeltekkel tárgyalja meg a kérdést. A tanácsból kell kiindulnia a kérdés megoldásának.

Dr Edelmann Menyhért kimondja, hogy az otthon jelenlegi épülete már nem is tatarozható. Ha csak lehet, ujat és pedig a kornak megfelelően, különbet kell emelni.

Szűcs Izsó szerint elv, hogy a jövőben gondoskodni kell a szegényekről, ha nem akarjuk, hogy több tüdővész és több kivándorló legyen. Az otthonok fejlesztését az állam kezdeményezze.

Cser János vetett fel ezután érdekes eszmét. Az állam évenként tekintélyes számú milliót ad iparpártolás céljára. Ebből kérjen a bizottság a tanoncotthon felépítésére s ne adják gyáraknak szubvenciókra, ahol csak ártnak vele a kisiparnak, hanem ilyen célra juttassanak belőle.

Dr Sarkady Lajos biztosan tudja, hogy a kereskedelmi kormány készséggel hoz áldozatot a tanoncenevelésre, de kiköti, hogy egységes elhelyezésük legyen a tanoncoknak. Reméli és hiszi, hogy itt sem zárkozik el a miniszter az új építés hozzájárulásától vagy az átalakítás költségeinek legalább részbeni viselése elől. Biztosra lehet venni, hogy az állam az évi 6000 koronát megkapja. Így csak 60,000 koronáról kellene a városnak gondoskodni. Helyesli Lukács Odön indítványát.

Szűcs Izsó olyan egységes eszmének tartja a Cser János által felhozottakat, hogy azt nem szabad elejteni s meg kell próbálni.

HOLLANDY, PAPP ÉS VELITS

Telefon 956. sz.

műbutor-, portál- és épület-asztalosok
lakberendezési vállalata
Fűzesfa-telep 7. sz. Új vashidő mellett.

Gépek villanyerőre felszerelve. — Készítünk teljes lakberendezéseket, kávéház, vendéglő és egyéb üzletek teljes felszerelését, ugyszintén kapuzatok és épületmunkákat.

Teljes konyha- és előszoba-berendezéseket raktáron tartunk.

Tervekkel és rajzokkal
kivánatra díjtalanul szolgálunk.

Kérjenek az iparpártolásra felvett összegből államsegélyt.

Lukács Ödön indítványát fogadták el.

Ezután meghallgatták az otthon költségvetését, amely szerint a kiadások 24,005 koronában vannak megállapítva. A fedezetthez a Liga mintegy 20,000 koronával járul. Ezzel az ülés véget ért.

Kossuth Ferenc betegsége.

Kossuth Ferenc az éjszakát nyugtalanul töltötte el és alig aludt összesen egy-két órát. Tegnapelőtt déltől tegnap délelőtt tíz óráig semmi táplálékot nem vett magához és csak ekkor ivott néhány korty-teástejet.

Kossuthot a betegsége rendkívül idegessé teszi. Az éjszakát Kossuth ágya mellett töltötte a felesége és titkára: Pallay Sándor, akik csak reggel fele tértek pihenőre.

Tegnap is nagyon sokan érdeklődtek a nagybeteg pártvezér állapota iránt. Az érdeklődők sorában volt Hazai Samu báró, Vigyázó Sándor és Ferenc grófok, Harkányi János báró, Tisza István gróf miniszterelnök, Sándor János, Hollán Sándor és még igen sokan.

Félkilenc órakor megjelent Müller Kálmán báró, Kossuth kezelőorvosa, aki a beteget megvizsgálta és állapotát egyformán változatlanul súlyosnak találta.

Kossuth Lajos Tivadar Budapesten.

Tegnapelőtt értesítették Kossuth Lajos Tivadart Milanóban, hogy bátyja állapota válságosra fordult.

Kossuth Ferenc öccse megérkezéséig nem is sejtette, hogy Lajos Tivadart táviratilag elhívták.

A déli vasut állomásán jött meg Kossuth fivére. Ugyanez a vonat hozta Olaszországból József főherceget is, aki Nebrezinából érkezett. Kossuth Lajos Tivadart Sztérényi József, Jakab Sándor titkár és két újságíró várták. Ahogy megérkezett, Sztérényit megcsókolta, percekig szorongatta a Jakab kezét és zavartan fogadta a hírlapírók üdvözlését.

— Hogy van a bátyám?

Bizony súlyos az állapota — felelte Sztérényi.

— Csak talán nem . . .

— Nem, nincs nagyobb veszedelem. Komoly a baj, de minden jóra fordulhat.

A Gresham palota előtt már várták. Itt Pallay Sándor titkár fogadta és vezette be az előszobába, ahol Kossuth Ferencénél sírva, zokogva borult a nyakába.

Ezután Kossuth Lajos Tivadar a Pallay szobájába ment, bátyját ezalatt Kossuthné értesítette, hogy Lajos Tivadart hozzáhívták és meg is érkezett. Kossuthot nagyon meglepte öccsének érkezése, rögtön szobájába hívatta.

— Isten hozott, — így fordult feléje. — Köszönöm, hogy érettem ennyit fáradsz. Azután felesége és titkárai kimentek a szobából és a két testvér tíz percig beszélgetett. Közben a beteg besötétítette a szobát.

Csak harminckét urileány látogathatja a háztartási tanfolyamot.

Hetvenen jelentkeztek. Megnyitó ünnepély a Bottó-féle főzőiskolában.

Nagyváradon tegnap délelőtt 11 órakor nyílt meg a földművelésügyi minisztérium által országosan rendezett háztartási tanfolyam. A minisztérium képviselőjében a helybeli kirendeltség szervezte az itteni tanfolyamot, amely iránt széles körben nyilvánult meg a legélénkebb érdeklődés.

Hogy a magunk véleményét is elmondjuk a tanfolyamra vonatkozólag, íme: röviden a következőket vagyunk bátrak megjegyezni.

Nagyon üdvösnek tartjuk az egész tanfolyamot. Ideje már, hogy a leányok is komolyan vegyék a főzés művészetét. Mert eddig sajnos csak szegény férfiek vették komolyan, akik valóságos tragédiákat szenvedtek végig öngyászaga első ebédjei alatt. Elég szomorú jelenség azonban, hogy egyáltalán szükség van erre a tanfolyamra. Ezt a tudományt a leányoknak a mélyen tisztelt mamáktól kellene elsajátítani, otthon a családi tűzhely mellett, függetlenül minden állami beavatkozástól. Micsoda rettentő nagy bajokba szól bele az állam, micsoda rettentő nagy mozgalom, protekció kell egy állami szubvenció kieszközléséhez, hát még egy állami kezelés megteremtéséhez.

Most tessék elgondolni, hogy milyen keserves tapasztalataik lehetnek azoknak az uraknak, mint férjeknek ott a minisztériumban, hogy országos tanfolyamot szerveztek a főzés és ennek kellékei elsajátítására.

Ott van tehát a hiba, hogy a mélyen tisztelt nagyságos asszonyoknak vannak drága passzióik. Tegyük fel az, hogy ők nem főznek. Azt is tegyük fel, hogy tudnak, — mert föltesszük, — de inkább nagyságos asszonyok, mint feleségek.

Ezekután örömmel köszöntjük a háztartási tanfolyamot és reméljük, hogy a hölgyek praktikus hasznát fogják venni a hat heti kurzusnak.

A megnyitás.

Szép számú közönség jelenlétében nyitotta meg a háztartási tanfolyamot dr. Davida Lajos miniszteri titkár, aki a családi gyász miatt távolmaradó Ipolyi Keller Gyula helyett jelent meg. Ott voltak még a kirendeltség részéről Hegedüs Gyula min. főtanácsos és dr. Márkus Tibor min. s. fogalmazó. A városi tanács nevében Lukács Ödön tanácsos üdvözölte a tanfolyamot, Hlatky Endre főispán ur másodalu elfogultsága miatt maradt távol s titkárja dr. Sas Elemér jelent meg helyette.

A Bottó főzőiskola elnöke Materny József is ott volt, továbbá a Biharmegyei és Nagyváradai Nőegylet özv. Bulyovszky Józsefné és Nagy Odönné alelnökökkel, a Feminista Nőegylet Huzella Gyulánéval, az Izr. Nőegylet özv. Rechtené Bauer Zsófiával képviseltette magát.

Dr. Davida Lajos min. titkár röviden ismertette a tanfolyam célját. Három éve szervezik ezt országszerte és mindenütt bevált. Hiszi, hogy itt is kitűnően fog sikerülni, amit mutat az a körülmény is, hogy hetvenen jelentkeztek, de sajnos, csak harminckettőt vállalhatnak el most. Ellenben igéri, hogy az ősszel egy újabb tanfolyamot fognak szervezni.

Materny József mélyenjáró okokat hoz fel a tanfolyam mellett. Szorgalom és takarékoság kell, hogy legyen a hölgyekben, akkor nem lesznek olyan miserabilisok a társadalmi viszonyok (és az ebédek!). A családi fészket melegebbé, szebbé teszi az a nő, aki gyakorolja ezt a két erényt. Különösen a mai flancoló időkben ajánlatos ilyen egészséges áramlat felkarolása.

Nagyon sajnálja, hogy a Bottó-féle főzőiskola 10 évig várt a megvalósításra (hány jó ebéd maradt el azóta, hány házasság lett volna boldogabb!).

Üdvözlö a tagokat, köszönti a minisztérium képviselőit és eredményes munkálkodást kíván.

A város támogatása.

Lukács Ödön emelkedett ezután szólaşra. Sajnálattal említette meg, hogy Hlatky Endre főispán nem lehetett jelen a megnyitáson, de biztosíthatja a tanfolyamot úgy a főispán, mint a városi tanács legmelegebb pártfogásáról. Ő is hangsúlyozza, hogy a mai drága világban milyen célszerűnek mutatkozik ez a tanfolyam.

Huzella Gyuláné igen talpraesett, ügyes üdvözlőbeszédet mondott.

— Modern gondolkodásra vall a minisztérium részéről, hogy szakoktatást rendeztet a főzésből. Egyszerűen szerencsések azok, akik részt vehetnek ezen a kurzuson. Vilmos császár szerint a nőnek három feladata van, amit ezzel a három szóval jelzett: Kűrche, Kirche és Kinder. Az elsőt és utolsót nincs mindenkinek módjában elérni és örömmel igéri ő is a tanfolyam támogatását.

Kik tanulnak főzni?

A háztartási tanfolyamot Merza Jenő tanár vezeti. Oktató tanítónők: Kapitán Mária és Grósz Valéria. Komádiban, Érmihályfalván, Székelyhídon, Aradon, Tenkén, B.-Csabán tartottak eddig ilyen kurzusokat. Persze nemesak főzni tanulnak, hanem elméleti oktatásban részesülnek, a gyermeknevelés, baromfitenyésztés, sertéshizlalás, tejkezelés és vásárlás, továbbá a kertészet minden terén.

A tanfolyam növendékei a következők:

Wallner Joli, Kepes Nusi, Reck Tuci, Kocsis Ilonka, Mile Irma, Mile Margit, Blum Gizella, Csernecky Mici, Waldmann Erzsike, Ertler Magda, Hercegh Margit, Tóth Mariska, Ertsey Szeréna, Fekete Erzsike, Bügler Rózsi, Adorján Anna, Jó Gizella, Osváth Márta, Stern Magda, Lengyel Jocika, Tölesei Mária, Papp Viora, Csekő Jusstika, Diamandi Anna Viktoria,

TELEFON 10-70.

LIFT.

TELEFON 10-70.

MODERN FOTOGRAFIA D A J K O V I T S
S P E C I A L I S T Á J A Nagyvárad. Sas-palota.

Glück Jolán, Koesis Mária, Tóth Jolán, Forgách Erzsike, Sebesi Irén, Wendl Margit.

Naponta délelőtt 11-től 12-ig és délután 2-től 3 ig tanulnak főzni.

Nincs államsegély a gyermekkorházra.

A belügyminiszter leirata.

Evről-évre mindjobban kidomborodik Nagyvárad egyik nagy jelentőségű s kiváló fontosságú emberbaráti intézményének a Sztaroveszky alapítványi gyermekkorháznak áldásos és eléggé nem méltányolható működése és nagy hordereje. Ezenkívül száz és száz kis gyermek életét, egészségét adja vissza ez az intézmény, amelynek élén olyan kiváló szakférfiu áll, mint dr. Schiff Ernő igazgató főorvos működik s buzgólkodik a legnagyobb hálára kötelező odaadással.

Alig van ennél humánusabb intézménye Nagyváradnak s igazán eminens érdeke a város közönségének, hogy ezen méltó büszkeségünket minél hatalmasabb fejlődésre emeljük, bármily áldozattal is.

Erre törekedett az intézet lelkes vezetője: dr. Schiff Ernő igazgató-főorvos is, aki fáradhatlanul munkálkodik a mai korháznak nagyszabású, modern gyermekkorházzal való felszerelése érdekében.

De ezt követeli a közérdek is, hogy ne legyen kénytelen az igazgató szegény beteg gyermek felvételét azért elutasítani, mert nincs hely ebben az áldásos gyógyintézetben.

Dr. Schiff Ernő utmutatása alapján a városi mérnöki hivatal kidolgozta egy nagyobb szabású 130—150 beteg elhelyezésére szolgáló modern gyermekkorház tervét, amelyet az olasz temetőbe vezető ut mellett levő Erzsébet-ligetben építenének fel.

A kormány kilátásba is helyezte, hogy az építkezéshez államsegélyt ad.

Azonban Nagyvárad városa elrontotta a dolgot. Beteljesedett a közmondás; nagyot akart fogni és semmit sem markolt. 100—150 ezer koronát valószínűleg már megkapott volna a város az építkezés államsegélye fejében, azonban Nagyvárad városa mindjárt 300.000 korona államsegélyt kért.

Ily nagy összeget azonban a belügyminiszter nem adhat, mikor még a Bihar-megyei főzkórház építéséhez sem járult ennyivel.

Egyszerűen tehát most nem adott semmit, sőt kétségbevonja egy ilyen nagyszabású gyermekkorház létesítésének a szükségét is.

Ez által ezen szép terv, sajnos, bizonytalan időre halasztást szenved.

A belügyminiszter leirata tegnap érkezett meg Nagyvárad városához. A miniszter ebben a következőket mondja:

Méltányolva a nagyváradai gyermekkorház újépítésének szükségességére felhozott okokat, nem zárkozom el az elem terjesztett azon kérelem elől, hogy ezen, eddig is szép eredményekkel működő intézmény fejlesztését államsegéllyel tegyem lehetővé.

Miután azonban a kórházak építési segélyeire rendelkezésemre álló összegek a folyó évben már az egyes nagyobb közkorházak nagyon is sürgős orvoslást igénylő hiányainak pótlására — a többek között a

nagyváradai közkorház építési segélyére köttetnek le, az államsegélynek 1914—1915. költségvetési évben való kiutalására ezuttal ígéretet nem tehetek.

Egyben azonban arra is rá kell mutatnom, hogy a feltüntetett adatok szerint a nagyváradai gyermekkorház betegforgalma csak egy 50 ágyas kórház teljes forgalmának felel meg s az eddigi tapasztalatok szerint az 50—60 ágyas gyermekkorházak legnagyobb vidéki városaink ebbeli szükségleteit is kielégítik, minélfogva az új gyermekkorháznak 138 ágyra való kiépítését ezidőszerint indokoltnak nem láthatom s ehhez képest az építési összegnek 950.000 koronában való kiszámítását és előirányzását — s ezzel összefüggőleg az államsegélyként kért összeget is túlzottan nagyoknak kell tartani.

A kórházi költségvetések kölcsönök törlesztésével többé meg nem terhelhetők, minélfogva a kölcsönök törlesztését a nyilvánossági jellegű kórházak ápolási díjainak megállapításánál sem vehetem figyelembe s ez okból a kérelmének azt a részét, hogy az építkezésekre szükséges és kölcsönként fölveendő összeg törlesztését az ápolási díjak fölemelésével tegyem lehetővé — mint törvénybe ütközőt, nem fogom teljesíthetni.

A készpénzben nyújtandó államsegély összege iránt akkor foglal állást a belügyminiszter, ha a tervek és költségvetések felülvizsgálata során az új és a jelenleginél csak valamivel nagyobb gyermekkorház célszerűségéről és méreteiről tájékoztatást nyert s meggyőződik annak célszerűségéről.

Egy időre tehát alig lehet szó az új gyermekkorház építéséről.

Biharvármegye április hóban.

A közigazgatási bizottság ülése

Biharvármegye közigazgatási bizottsága tegnap délelőtt tartotta meg május havi ülését, melyen az előző havi közállapotokról számoltak be a referensek. Az ülésen Miskolczy Ferenc főispán elnökölt.

Első sorban az alispáni jelentést vették tudomásul, majd Móricz Ernő főorvos terjesztette elő beszámolóját, a vármegye mult havi közegészségi állapotáról. E szerint a közegészségügy elég kedvező volt, ami főként a kedvező időjárásnak tulajdonítható. Uralkodó járvány a kanyaró volt. Ez a betegség 348 esetben fordult elő. A betegség lefolyása kedvező volt.

Érdekes, hogy most már a tuberkulózis is ott szerepel a fertőzőbetegségek között. A mult hóban 40 esetben lépett fel ez a veszedelmes kór. Általában pedig 249-el volt kevesebb a megbetegedések száma, mint az előző hónapban.

A főorvos jelentésének tudomásulvétele után Kellner György főállatorvos jelentése következett. Föltűnő volt, hogy az egyik legveszedelmesebb állatbetegség épen kincstári lovon lépett fel. Ezt a főispán szóvá is tette, mire a főállatorvos kijelentette, hogy a bajt Hajdúvármegyéből hureolták be, de a legnagyobb szigorral intézkedtek, hogy a bajt tovább ne hureolják.

Majd Varró Domokos és Vasady Lajos jelentései következtek, melyeket tudomásul vett a bizottság.

Következő tárgy volt Németh István pénzügyigazgató jelentése, mely szerint egyes adókból 1914. március hónapban 101986 korona, 1913. márciusban 83621 korona, hadmentességi díjból 1914 márciusban 3365 korona, 1913 márciusban 798 korona, jogilletékből 1914 márciusban 155053 korona, 1913 márciusban 137900 korona, fogyasztási és italadóból 1914 márciusban 450816 korona, 1913 márciusban 388385 korona, bé-

lyegilletékből 1914 márciusban 157227 korona, 1913 márciusban 140841 korona, 1913 márciusban 140841 korona, dohányjövédékből 1914 márciusban 307841 korona, 1913 márciusban 335601 korona.

A pénzügyigazgató jelentésének tudomásul vétele után Baróthy Pál kir. ügyész terjesztette elő jelentését, amit szintén tudomásul vettek.

A szokásos jelentések után Miskolczy Ferenc főispán Nadányi Miklóst bemutatta a bizottságnak, mint a legújabbban megválasztott közigazgatási bizottsági tagot.

Végül folyó ügyeket intéztek el. A közigazgatási bizottság ülése után a gyámügyi felelősségi küldöttség ülésezett, mely az árvaszéki határozatok ellen beadott felebbezésekkel foglalkozott.

Riadalom a tenkei óvodában.

Megmárt óvónő és óvodás gyermekek.

Nagy izgalomban tartja Tenke lakosságát egy megdöbbentő eset, mely az ottani óvodában történt és amelynek eddig öt áldozata fekszik a budapesti Pasteur-intézetben. A tenkei óvodában az óvónőnek, Armay Jolánnak volt egy kedvenc kutyája, mely állandóan a gyerekek közt tartózkodott. A kis kutya valóságos játéktársa volt a kis csöppségeknek, akik örömmel játszadoztak a szelid kutyával.

Tegnap délelőtt rendes szokás szerint a gyermekek egy része az udvaron a kutyával játszott. A játék egy ideig nyugodtan folyt. Egyszerre megváltozott a kutya. Abba hagyta a békés játékot és vérben forgó szemekkel rontott a gyanutlan gyermekeseregre. Mielőtt valaki megakadályozhatta volna, a gyermekek közül hármat megharapott. És pedig egyet a száján, egyet a karján, egyet a lábán.

Az esetnek szemtanuja volt Armay Jolán is, aki látva a gyermekek veszedelmét, eselédjével együtt segítségükre sietett. Sikert is a kutyát a gyermekek közül eltávolítani, azonban a kutya most már öt támadta meg és eselédjével együtt megharapta.

A kutya az óvoda udvaráról tovább menekült Fráter Emil főszolgabíró udvarára, ahol az összes kutyákat megmarta. Ekkor már talpon volt az utca és üldözőbe vették a veszedelmes állatot. Üldözés közben még három embert és 4 kutyát mart meg, míg végre sikerült a község háza udvarán agyonverni. A járási orvos és az állatorvos felboncolták a kutyát és megállapították, hogy veszett volt.

Fráter Emil főszolgabíró nyomban intézkedett, hogy a megmárt egyéneket szállítsák fel a Pasteur intézetbe. Egyben utasítást adott ki, hogy a gyepmester az összes kutyákat irtsa ki Tenkéről. A rendelet fogantatását tegnap kezdték meg.

„The Roosevelt Shoe“
amerikai cipők
12.50 és 16.50 kizárólag

Reichard Dezső
cégnél

Rákóczi-ut Orsolya zárda
épületében kaphatók.

A Katholikus Kör ünnepe.

Vendégek az új palota felavatásán. Fényes táncestély a díszteremben.

Már csak néhány nap választ el Szent László király napjától, s ezzel együtt a Katholikus Kör impozáns, országos házavató ünnepétől. Országos jelentőségű, ragyogóan fényes, nagy napja lesz ez Nagyvárad keresztény társadalmának, örökre emlékezetes ünnepe a Katholikus Körnek, amely méltóképpen akarja megülni *Belopotoczky* Kálmán v. b. t. t. nagyprépost fejedelmi adományának házavató ünnepét.

Tegnap este tartott ülést az ünnepély rendező bizottsága, s az ülésen teljesen kialakult a fényes ünnepség egész tükörképe. Hatalmas tömegek vonulnak fel az ünnepre, imponálóan fenséges lesz a Katholikus Kör délelőtti díszközgyűlésén s a rendezői gárda, a Katholikus Kör lelkes, agilis vezetőségével az élén gondoskodik arról, hogy külsőleg is minden a legszebb és legnagyobb rendben menjen végbe.

A vendégek névsora.

Igen sok vendég érkezik az ország minden részéből az ünnepre, mint azt már több ízben is megírtuk. Az egész országból és Biharmegyéből nagyon sokan vesznek részt a Kör ünnepéből, Katholikus Körök, Katholikus intézmények képviselői, akiket méltóképpen fogad a Katholikus Kör. Az érkező vendégek névsora az eddigi jelentkezések szerint a következő:

I. Az országból.

1. *Budapesti középponti kath. kör és a kath. körök országos szövetsége képviselői*: Báró Gerliczy Félix.

2. *Budai kath. kör képviselői*: dr. Baránszky Gyula ügyvéd fővár. biz. tag. dr. Sebők Imre érseki főgimn. igazgató, Lutter Nándor járásbíró.

3. *Urak Mária Kongregációja Budapest*: dr. Strausz István állami számszéki tanácsos és dr. Bonta Károly ügyvéd.

4. *Győri kath. kör képviselői*: dr. Bedy Vince apátkanonok, dr. Balics Lajos apátkanonok.

5. *Aradi autonóm kath. kör*: Báró Urbán Péter világi elnök, dr. Lakatos Ottó minorita rendfőnök egyh. elnök.

6. *Temesvári kath. kör*: Blaskovich Ferenc kanonok elnök, dr. Matolay Zoltán árvászéki ülnök elnök, dr. Schweiger Béla ügyvédjelölt főtitkár, Martzy Mihály lap-szerkesztő titkár.

7. *Szegedi kath. kör*: Jászay Géza püspök egyh. elnök, dr. Dobay Gyula ügyvéd alelnök, dr. Lippay György főtitkár.

8. *Kalocsai kath. kör*: dr. Mócsy István ügyvéd alelnök.

9. *Szatmári kath. kör*: 8 taggal élükön Benkő Ferenc kanonok.

10. *„Alkotmány” tudósítója*: Früchtl Ede hirlapíró.

II. Az egyházmegyéből.

1. *Debreceni kath. népszövetségi otthon*: Kresznerich Gy. Ferenc igazgató, Czippóth György táblabíró, Imrik esperes plebánosnál Sal Ferenc utca 9., dr. Gévay Béla ügyvéd, dr. Zalay János főreáliskolai tanár, Sümegi József középisk. tanár, Vass Károly kegyesr. tanár, Drágos Károly kegyesr. tanár, Varga János kegyesr. tanár.

2. *Báránai kath. olvasó kör*: Márk Lőrinc alelnök.

3. *Endródi kath. kör*: Zelinka János apát plebános elnök s egy világi küldött.

4. *Bihari kath. kör*: Szentkirályi Zoltán plebános elnök, Nilgusz József alelnök, Neminger István és Vértes Ernő jegyző.

5. *Tenkei kath. kör*: Rozs Lajos elnök.

6. *Biharkeresztesi kath. kör*: Rézmán Márton esperes plebános Frankó Endre főszolgabíró.

7. *Bélfenyéri kath. kör*: Gresincezy Antal esperes plebános.

8. *Gyulai kath. kör*: Kukla István építész, elnök, Krizsán András, Néveri Károly, Szabó Lajos, Gremesberger Pál, Mundruczó János.

9. *Váradvelencei kath. kör*: Halász Gyula plebános.

A táncestély.

A május 10. iki ünnep méltó szép befejezése lesz a Katholikus Kör táncestélye. Diszes és előkelő publikum vesz részt az estélyen, amely minden tekintetben méltó lesz a Kör régi, hagyományos, híres, fényes mulatságához. A Kör agilis, lelkes vezetősége fáradhatatlan buzgalommal gondoskodik arról, hogy az esti program is méltó legyen az egész ünnepséghez. A vigalmi bizottság tegnap este szintén ülést tartott, amelyen megbeszélték az összes tennivalókat s előre mondhatjuk, hogy a rendezőség ifjú gárdájának lelkes hangulata egyik legjobb biztosítéka a sikernek. Mert siker, fényes, ragyogó siker, az lesz. Gyönyörű mulatság lesz és mindenki pompásan fogja érezni magát. A táncos fiatalágnak különösen felejthetetlen emléke lesz a Kör első táncestélye az új palotában. Katonazenekar és cigányzenekar, *Bebe* Karsai bandája fog muzsikálni. Az esten a színes pompával felvirágozott teremben. A meghívók szétmentek és mint halljuk, a táncestély iránt a város intelligens urai társadalmában óriási az érdeklődés.

A „Telegraful Román” dr. Laurán Ágoston ellen.

Támadás a halál után.

A „Telegraful Román” nagyszabású társadalmi és politikai folyóirat egy multkori számában élesen kelt ki dr. Laurán Ágoston volt nagyváradai gör. kath. nagyprépost, pápai prelatus ellen. Azt akarta a csak rosszul informált írója bizonyítani, hogy a megboldogult nagyprépost nagy „görög keleti gyűlölet” volt, ki mindazt, ami görög keleti, üldözte, kiirtani, eltiporni igyekezett. Na már pedig, aki ismerte az elhunyt nagyprépost személyét, annak még álmában sem jutna eszébe olyan állításokat a szélbe eresztani, ami csak az íróra vetne árnyat. A nagyprépost nem tett egyebet, mint tollal üldözte a görögkeletiek közt gyakran megnyilatkozó egyoldalúságot.

Megmerte kockáztatni a cikk írója azt az állítást is, hogy a nagyprépost minden tevékenysége, úgy társadalmi, valamint egyházi szereplése, irodalmi és tudományos működése „áldástalan és szerencsétlen” volt. Mindez nem másért, csak azért, mivel a nagyprépost magyar nyelven írta tudományos műveit. — Azt pedig nem dicséri meg benne, hogy irtó bizony latinul is, még pedig sokat és okos. A magyar nyelvű tudományos működés elleni támadás forrása pedig nyilván a magyar gyűlölet.

Régi igazság az, hogy a nagyembereket nem értik meg és még nagyobb igazság az, hogy a kicsinyek mindig ellene vannak. A

megboldogult nagyprépost pedig azok közül a nagyok közül való, akik egy igazságért egy megrendíthetetlen hitért mindent eltűrve, nem törődve a tömeggel, hiven követve erős meggyőződésüket, körülményekkel meg nem alkudva, következetesen dolgoznak. Szegény megboldogult nagyprépost, ha tudta volna, hogy halála után is megfogják tépázni, bizonyára még jobban igyekezett volna igazát megvédeni és még erősebb harcossá lenni a katolikus egyháznak, — ha ugyan jobb már lehetett volna.

A telefonreform.

A kereskedelmi tárca költségvetésének tárgyalásakor báró Harkányi János kereskedelemügyi miniszter bejelentette, hogy a miniszteriumban most dolgozzák ki a telefonreform törvénytervezetét, amely legközelebb a képviselőház elé kerül.

Az új díjszabás.

A kereskedelemügyi miniszter javaslatában a következő díjtételeket kívánja elfogadtatni:

Az állomás bérlője fizet:

a) 120 korona alapdíjat a vezetékekért és készülékért;

b) beszélgetési díjat a kimenő hívásokért és pedig részben előfizetési díj alakjában, részben százas hívási csoportként.

Az előfizetési díjak ezek:

évi	1000 hívásra	évi	70 K
"	2000 "	"	120 K
"	3000 "	"	150 K
"	5000 "	"	200 K
"	7000 "	"	245 K
"	10000 "	"	300 K

Ha a bérlő az előfizetett hívásokat a bérleti év eltelté előtt igénybe vette, bérletét a különbözet megfizetése mellett a következő magasabb csoportra kiegyesítheti, vagy az előfizetett hívások számát meghaladó minden teljes 100 hívási csoportért 5 koronát köteles fizetni.

Az eredeti előfizetési csoportot meghaladólag előfizetett hívásokból a bérleti év elteltéig igénybe nem vett hívások, a következő évre a bérlő javára iratnak, illetve a minimális előfizetési kötelezettségbe betudatnak, ha a bérleti év folyamán előfizetett hívások legalább háromnegyed részét a bérleti év leteltéig igénybe vette.

Minden bérlő legalább évi 1000 hívásra köteles előfizetni.

Egy vezetéken az évi kimenő hívások száma a 10,000-et meg nem haladhatja. Ennél több hívás esetén a fenti díjszabás mellett új állomást kell bérelni.

Automatikus kapcsolási kísérletek vannak folyamatban arra nézve is, hogy a kapcsolást kezelőnek helyett gépekkel végezzék. A műszaki főigazgatóság a félautomatikus rendszert kívánja meghonosítani, amely egyrészt a kezelőnek munkáját lényegesen megkönnyíti, másrészt egy pillanat alatt minden késedelem nélkül, — ha csak a hívott szám nincs elfoglalva — megteremt az összeköttetést. Az új rendszer szerint a hívó leemeli a hallgatót, a központ jelentkezik, a számot bemondják, mire a kezelő nem a dugaszrendszer szerint hozza létre az összeköttetést, hanem az előtte levő tabulátor billentyűin egyszerűen lekopogtatja a számot és már kész is a kapcsolat. Nagy előnye a félautomatikus rendszernek, hogy jóval több kapcsolást tud létesíteni. Eddig elsőrangú kezelő is óránként legfeljebb 250—260 kapcsolást végez, a géprendszerrel azonban óránként 350—400 kapcsolat létesíthető.

HIREK

* **Kongregációi élet.** Az Urnök Mária Kongregációja ma délután 5 órakor, az Urak Mária Kongregációja este fél 7 órakor tartja rendes összejövetelét.

* **Az Andrányi-palotában lesz a járásbiróság.** Többször megirtuk már, hogy a városi járásbiróságot a törvényszéki palotából ki fogják telepíteni, ahol nincs már hely a tulszaporodott munka és anyag miatt. Lenn járt Nagyváradon a kihelyezés ügyében Záborszky miniszteri tanácsos, aki a felajánlott helyiségek közül az új Andrányi-palotát találta a legalkalmasabbnak. Megindult a részletekre nézve is a tárgyalás a tulajdonossal és tegnap már elkészült a szerződés is. Bary József kuriai bíró, a törvényszék elnöke és Andrányi-családok tegnap kötötték meg és irták alá a szerződést természetesen a miniszteri jóváhagyástól feltételezeten. Ez azonban nem csak alaki kérdés, mert a miniszteriumban is teljesen rendben van a dolog. A tulajdonos évi 13000 korona bérért adják át a kért helyiségeket a kincstárnak a járásbiróság céljaira. Pár hónap alatt meg is történik a városi járásbiróság kihelyezése.

* **Az Echerolles-család gyásza.** Des Echerolles-Kruspér Gilbert és neje br. Podmaniczky Emma Berlinben elhalt kis fiucskájuknak: Modest-nek holttestével tegnap este megérkeztek Nagyrábéra, a család birtokára. Az ártatlan, sokat szenvedett gyermek temetése ma, csütörtökön délelőtt lesz. A temetési szertartást Fetser Antal felsz. püspök, a főuri család jóbarátja végzi. A drága kis halottat a Nagyrábéhoz tartozó Füst-tanyán levő sirboltba helyezik örök nyugalomra. A temetésre Nagyrádról többen utaznak ki a mélyen sujtott család tisztelői közül.

* **Adományok a nyilvános könyvtárnak.** A m. kir. Kereskedelmi Muzeumok, továbbá a Társadalmi Muzeum értesítették a könyvtár vezetőségét, hogy összes kiadványaikat díjtalanul küldik meg a városi könyvtár részére. — Markbreit Sándorné 9 kötet könyvet ajándékozott a könyvtárnak. A szíves adakozóknak ezuton is köszönetet mond a könyvtár vezetősége.

* **Sorozás Margitán.** A margitai járásban tegnap fejezték be a sorozásokat. Elállott 678 állításköteles. Ebből bevettek 360 legényt. Az eredmény igen jónak mondható. Feltűnő volt, hogy az előállott legények mind soványak, kevésbé jól tápláltak, de azért egészségesek voltak. Ennek tulajdonítható a sorozás jó eredménye is. A sorozás a legnagyobb rendben folyt le.

* **Tulzás az utcák locsolásánál.** Nagyvárad a szélsőségek városa, sok tekintetben. Így vagyunk az utcák locsolásával is. Vagy csak elvéve locsolnak s locsolás nélkül sepernek, amitől porfelhőben usznak az utcák, vagy olyan bőven ontják a vizet, hogy a csatornaszem alig bírja befogadni a rengeteg vizet, amely az aszfaltról lefut s fél óra múlva ismét száraz minden. Most ezért az oktalan bőlocsolásért szólal fel a villamos vasut igazgatósága. A sinek mentén a locsolásból hőmpolygó áradat a villamos vasuti sinek alá húzódik s átátztatja azok alépitményeit. Az így meglazult alépitményt tetemes költséggel gyakran javítani

kell, ami sok költségbe kerül. Kéri a vasutársaság, hogy ezen az állapotokon segítsen a város; akár a locsolóeső lyukainak szűkítésével, akár a locsolókoesik gyorsabb menetével.

* **Ongyilkosság a Félix-fürdőben.** Bálint Ferenc jómodu tenkei asztalosmester tegnap a Félix-fürdőben agyonlőtte magát. Az ongyilkosságnak nagyfokú ideg-betegség volt az oka. Bálint Ferenc ugyanis már régebben felhagyott mesterségével és megtakarított pénzéből éldegelt. Az utolsó időkben különös változást észleltek a mesteren. Buskomor lett és állandóan kerülte az embereket. Később azt hangoztatta, hogy őt megakarják ölni. Ez a rögeszméje valósággal beteggé tette. Üldözési mániába esett. Öt nap óta eltűnt hazulról. Hozzátartóztól csak később tudták meg, hogy a Félix-fürdőbe ment. Tegnap egy őrizetlen pillanatban Bálint revolvért vett elő és szíven lölte magát. Az ongyilkosságot bejelentették az ügyészségnek, mely megadta a temetési engedélyt.

* **Iparosok kedvezményes fürdőjegye.** Értesítjük a kötelékünkbe tartozó iparos polgárokat, hogy a Rimanóczy gőz-és zuhany-, nemkülönben a Püspök (Szent László) tükörfürdőbe szóló jegyek pánztárunknál kedvezményes áron kaphatók. Nagyvárad, 1914 április hó 5. Nagyvárad Ipartestület nevében Czeglédy Jeremiás ipartestületi elnök.

* **Papp Ábrahám meghalt.** Papp Ábrahám m. kir. államvasuti alkalmazott tegnap éjjel 12 órakor elhunyt. Temetése ma, folyó hó 7 én délután 4 órakor lesz megtartva gör. kath. egyház szertartása szerint. Elhunytát kiterjedt család gyászolja.

* **A száz koronások ellen.** Gerő Ármin rendőrfőkapitány tegnap preventív intézkedést tett azok ellen a főpincérei számolócédulák ellen, amelyek megtévesztésig hasonlítanak a száz koronás papirpénzhez. Az aradi Andrányi-cég adott ki ilyen reklám-cédulákat, hirdetve saját pezsgőjét. Ne-hogy ezzel valami visszaélés történjék, az óvatos és előrelátó főkapitány Erlich Imre fogalmazóval és Kelemen detektívvel elko-boztatta tegnap az ilyen reklám százkoronásokat. Mindenesetre érdekes, hogy a főkapitány föltételezi a váradai publikumról 1. azt, hogy ezer koronásokkal fizet (mert itt kell visszaadni százkoronásokat), 2. azt, hogy olyan „kedélyes” állapotban lesz az illető, hogy be lehet ilyen reklám-cédulákkal csapni. Talán nem is preventív intézkedés ez, hanem valaki már megjárta. . .

* **Hulla a kanálisban.** Tegnap délután borzalmas leletre bukkantak az érfancsikai halások. A délutáni órákban ugyanis mikor munkájuk végzésére a község határába igyekeztek a község végén lévő kanálisban egy emberi hullát pillantottak meg. A hullát kihúzták és az esetet bejelentették az előjáróságnak. Megállapították, hogy a hulla Major Virág érfancsikai leány hullája. Major Virág tegnap este ment el hazulról s azóta senki sem látta. Eddig nem lehetett megállapítani, hogyan került a leány a kanálisba.

* **Dijnyertes huszártisztek.** A Vilmos-huszárok bravuros lovasjátéka a tegnapi nappal befejeződött. A dijnyertes tisztek neveit az alábbiakban adjuk: *Dijlovaglás.* A csoport. 1. gróf Teleky Sándor fhd. 2. báró Baich Péter fhd. B. csoport: 1. Malanotti Lajos fhd. 2. br. Pereira Agost őrnagy. 3. Kunze László kapitány. 4. Lichtenstein Pál kapitány. *Dijugratás.* A csoport: 1. br. Baich Péter, 2. gr. Teleky Sándor, 3. br. Baich Péter, 4. Keresztes Akos fhd. B csoport: 1. gr. Teleky Sándor, 2. Keresztes Akos, 3. Uray Tibor kapitány, 4. Zsilinszky

Pál fhd, 5. Rakovszky György fhd. Tisztek *military* versenye: 1. Malanotti L. 2. Rakovszky Gy. 3. Malanotti L. 4. Berezel Aladár hd. 5. Fanta Géza kapitány. A tisztek tegnap éjjel fényes bankettet rendeztek.

* **Bémer-tértől a Rákóczy-uton** át egész a vasuti indóházig az arra lakókat értesitem, Aszódi Kávépörköltde új üzlete, Rákóczy-uton, Orsolya Zárda épületben megnyitott, közvetlen a Csokoládé Király fiók-üzlettel mellett, az arra lakók régi óhaja, hogy élvezhessék kora reggeltől, késő estig Aszódy 8 féle zamatu pörkölt kávéit, mely izre és zamatra utánozhatatlan. Nyári tea-fogyasztók figyelmébe ajánlva valódi angol teámat olesó árban, valamint finom ementhali sajt kilója 2 kor. 60 fill., friss májusi liptói turó kilója 1 kor. 60 fill., szalámi 4 kor. 80 fill. és mindenféle tiszta kül- és belföldi esemege áruk, szardiniák, bihari pontok és pisztrángok olesó árban nagyon és kiesinyben. Hadapródiskolai vonalon Mezei Mihály volt Kert-utcai fiók üzletemet ismét saját felügyeletem alatt vezettem. Az áruk szigoruan Kossuth-utcai-főüzletem szerint lesznek árusítva. Központi főüzletem Kossuth-utca, Sas palota.

* **Kiadó boltok és lakások.** Szt. László-tér 5. sz. Kováts-házban három bolt és egy utcai emeleti 5 szobás lakás november 1-től, egy udvari emeleti 3 szobás lakás, egy udvari földszinti 2 szobás lakás háló fülkével pedig azonnal kiadó.

* **A zenekedvelő közönség** szíves figyelmét felhívjuk, H a m z a Jenő primás újonnan szervezett 12 tagu bandájára, mely esténként a Fekete Sas kávéházban a szebbnél szebb nótákkal szórakoztatja a közönséget. P r á g a i k ü l ö n l e g e s s é g e k b ő l összeállított nagy színházi vacsora K 1-20, kicsi 80 fillér.

* **A tavasz örömeit teljesen kiaknáthatja** akkor ha önézetét nem fogja az a tudat nyugtalanítani, hogy arcára az enyhe tavaszi szellő kihozta a szeplőt, májfoltot. Könnyen menekülhet ettől, ha biztos hatású szerrel védekezik ellene. Ezen szert a „Hóvirág crómben” feltétlenül megtalálja. Egyszeri használat után már mutatkozik hatása. Az „Ujvárosi drogueriában”, 80 fillérért kapható a Szent-László-téren.

* **Warhanek halkonzervgyári lerakat** Kossuth-utca, Sas palota *Aszódi-nál.* Bőjti idényre megjöttek a friss halkonzervek: Ostseetejes 16 fillér, ruszli nagy 4 fillér, göngyhering 10 fillér, file 6 fillér, pácolthering 12 fillér, borshal 2 fillér, mustár hering 16 fillér, angolna dekája 4 fillér, 1 doboz halsalata rendkívül finom 50 fillér. Szardiniák gyári árban. Rendkívül sok féle tengeri halak.

* **Petőfi-utca végén a Törköly-mérő-ut 114. sz. alatt két egyszobás lakrész** május 1-re kiadó. Értekezhetni a Polgári takarékpénztárnál, Kossuth-utca 6.

* **Fehér és fekete bőr női félcipők** 8 kor. szarvbőr barna és fekete finom párti női félcipők 5 korona, női chevrau amerikai félcipők 7 korona, férfi chevrau amerikai cipő 10 korona, ugyanez féiben 9 korona; sandalok 20—25-ig 2 korona, 26—28 ig 2 60 korona, 29—34-ig 3-20 korona, 35—43-ig 4 korona. Férfi és fiu szal nakalapok, f h í r n e m ű k, uridvat cikkek legolesőbb bevásárlási forrása Fekete Jenőnél Szent János-utca, Kispipa mellett.

* **Zenekedvelők figyelmébe.** Tisztelettel értesitem a zenekedvelő közönséget arról, hogy a legujabb felvételü ujdonságaimmal megérkeztem. Columbia, Diadal felvételei, gramfonok olesó árban, továbbá gramfon és az összes hangszerek javítását is elvállalom. SIMON GYULA Rákóczi-ut 22.

x A legújabb **párisi kalap-ujdon-ságok** egyedül KOHN HELEN kalap-üzletében kaphatók, Nagy Sándor-utca (Weiszlovich-ház), ahol nagy választék áll a hölgyközönség rendelkezésére a legizlésebb és a legújabb divatu kalapokban igen olcsó árakban. A Szigligeti-színház művésznőinek kalapszállítója. Átalakításokat modellek után vállal.

x **Kiadó lakások.** Szőlős-utca 12. szám alatt két szobás lakás a hozzá tartozó mellékhelyiségekkel azonnal kiadó. — Csí-tér 14. szám alatt két üzlethelyiség azonnal kiadó. — Kossuth-utca 2. szám alatt két üzlethelyiség azonnal kiadó. — Hattyu-utca 35. sz. alatt egy szobás lakás mellékhelyiségekkel együtt azonnal kiadó. Értekezhetni a Polgári Takarékpénztár r.-t-nál, Kossuth-utca 16 szám.

* **Eladó házak.** Sal Ferenc-utca 13. szám alatti ház, 6350 négyzetméter telek, mely a Páris-patak beboltozása folytán nagy utcai frontot nyer és így nagy haszonnal kecsegtető biztos jövővel bír, 7 lakással, nagy kert és gyümölcsösrel, továbbá Ritók Zsigmond-utca 21. szám alatti két ház, jutányos árak és kedvező fizetési feltételek mellett, szabad kézből eladók. Biharmegyei Takarékpénztár.

x **Kossuth-utca 2. sz. házban** a volt Szihta, valamint Tóth Zsigmond-féle üzlethelyiségek azonnal kiadók. — Ugyanott az emeleten egy kétszobás udvari lakás hozzátartozó mellékhelyiségekkel május 1-re kiadó. Értekezhetni a Polgári takaréknál.

* **Ingtalan eladás.** Nagyteleky-utca 31. szám alatti ingatlanunk (lakóház nagy telekkel) jutányos áron azonnal eladó. Részletes feltételek megtudhatók Kossuth-utca 3. szám alatti irodánkban. Hungária cipőgyár r.t.

A legszebb kézimunkák Tátray cégnél

Rákóczi-ut 4. Telefon 783.

Fogak és fogsorok úgy kaucsukba mint aranyba foglalva szájpaddal nélkül, továbbá arany koronákat, csapfogakat, hidmunkákat fog és gyökér húzás és tartós fogtöméseket készít

Engel Dezső,
vizsgázott fogtechnikus.
N.-Várad, Bémer-tér (Emke Kávéház felett.)

SZÍNHÁZ

Heti műsor.

Csütörtök: Hoffmann meséi.
Péntek: Drótos tót.

Alexander Margit fellépte. Csütörtökön érdekes vendége lesz a Szigligeti-színháznak Alexander Margit, egy nagyváradai fiatal urileány, akinek szépen iskolázott, terjedelmes énekhangja, a színpadra vágyakozó fiatal leányt a legszebb reményekre jogosítja. Alexander Margit csütörtökön este a Hoffmann meséi baba szerepét fogja játszani.

NYILTÉR

Felhívás.

Bérmásülők szives figyelmét felhívom kirakatom megtekintéére és a szükséges vásárlás megtételére.

**Bérmálásra raktáram
már jó előre felszereltem
arany és ezüst**

ékszerekkel

**és mindenféle
órákkal,**

melyek izlészeseek, csinosak s
ami a legfőbb dolog, olcsók.

Szilágyi Géza és Társánál
Rákóczi-ut 4. Telefon 630.

IGAZSÁG- SZOLGÁLTATÁS

Lövéspróba a tárgyalóteremben.

A Tikász-pör tárgyalása.

A Tikász-pör tárgyalása nagy és súlyos részletességgel folyik tovább. Még mindössze egy tanut hallgatott ki a bíróság. Tegnap a fegyverszakértők kihallgatása volt soron s a három fegyverszakértő kihallgatásával eltelt az egész tárgyalási nap.

Ha így halad tovább az ügy, minden valószínűség szerint bele fog nyulni a per tárgyalása a május 17-én kezdődő második esküdtszéki ciklusba, s az akkorra kitűzött tárgyalásokat el kell majd napolni.

Három fegyverszakértő mondta el véleményét. Szabó János honvédörmmester, Ladányi János nagyváradai puskaműves és Jamdesku Miklós 101. gyalogezredbeli őrmester. Azt, hogy a kérdéses időben történt-e lövés a fegyverből, nem lehet biztosan megállapítani. Érdekes volt Ladányi János lövés próbája, aki az elnök engedélyével elsütötte a fegyvert a tárgyaló teremben. Végignézték a kilőtt töltényt s megállapították, hogy a fegyver gyújtószege kerek bevágást hagyott rajta. A bünjelként szereplő töltények közül kettőn kerek, hárman pedig háromszögű bevágás van. Ezután Kántor Károly jegyzőt hallgatta ki a bíróság. A tárgyalást ma folytatják.

§ **Az antimilitarista röpiratok.** A múlt év augusztusában ríktó vörös táblás füzetek jelentek meg Nagyváradon. Erős

hangu antimilitarista röpirat volt, kiadta a Hervé antimilitarista asztaltársaság. Nyomatott Sas Ede Nagyvárad nyomdájában. Az ügyészség lázítást látott a röpiratban, s a vizsgálóbíró le is foglaltatta a füzeteket. Vég Dezső nagyváradai munkás vállalta a szerződésget. A törvényszék Ember Géza táblabíró elnökletével tárgyalta az érdekes ügyet. A vádat dr. Miskovszky Jenő kir. ügyész képviselte, a védelmet dr. György Ernő ügyvéd látta el. A bíróság lázítás vétségében mondta ki bűnösnek a vádlottat s ezért egy havi államfogházra ítélte. Ugy az ügyész, mint a védő felebbezték.

TÁVIRÁTOK

A tanítói nyugdíjtörvény.

Budapest, május 6.

A képviselőház közoktatásügyi bizottsága Hercegh Ferenc elnöklete alatt ma elfogadta a tanítói nyugdíjtörvény revíziói javaslatát és a gyámintézeti jelentést. Legközelebb a Ház elé kerül mind a kettő.

A király állapota.

Bécs, május 6.

A király állapotában semmi különös változás nem állott be. Étvágy, közérzés kielégítő. Egy óráig sétált öfelsége a kis galérián.

A közegészségügy államosítása.

Budapest, május 6.

Ma az Orsz. Orvosszövetség 50 tagu küldöttsége járt Tisza István miniszterelnöknél és Sándor János belügyminiszternél. Tisza kijelentette, hogy a vármegyei és városi, fő és alorvosok intézménye állami rendezés alá kerül, kívánatos a közegészségügy teljes államosítása, de egyelőre a községi és körorvosokat ebből ki kell kapesolni. Sándor János szintén biztosította jóindulatáról a küldöttséget és átvette az orvosok memorandumát.

KÖZGAZDASÁG

Budapesti értéktörzsdé.

Magyar hitelrészvény	—	796.50
Oszták hitelrészvény	—	610.50
4%-os koronajáradék	—	81.15
Oszt. magy. államv.	—	700.50
Jelzálogbank	—	404.—
Lezároló és pénzváltó	—	500.—
Hazai bank	—	277.—
Magyar bank	—	481.50
Keresk. bank	—	3620.—
Rimamurányi	—	636.25
Salgótarjáni kőszén	—	700.—
M. Ált. Kőszénbánya	—	1010.—
Közuti vasut	—	600.50
Városi villamos	—	311.50
Adria	—	500.—

Gabona üzlet.

Buza májusra	—	—	13.29
Buza októberre	—	—	12.30
Rozs októberre	—	—	9.82
Zab októberre	—	—	8.27
Tengeri májusra	—	—	7.25
Tengeri júliusra	—	—	7.39

A szerkesztésért felelős:

D. KRÜGER ALADÁR

Ha nincs meglegedve szabójával, mert drága vagy rossz szul szab vagy nem pontos, szóval bármi okból. Keresse fel **DARABONT GY. és TARSÁ** uriszabó céget Szilágyi Dezső-u. 6. (Sonnenfeld-palota) és meglepi önt az ottani szolid, olcsó, kifogástalan kiszolgálás Alkalni és gyászruhák 24 óra alatt. Vidékről egy beküldött öltönyről ujat készítenek. Valódi angol szövetek.

Helyi és vidéki telefon 980.

Belépési felhívás

Filléres Tak.- és Segélyszövetkezet

12-ik évtársulatába.

A Leszámitoló és Jelzálogbank Rt.

kebelében működő

FILLÉRES TAKARÉK ÉS SEGÉLYSZÖVETKEZET

1914 máj. 1-én új évtársulatot nyitott

Egy üzletrésznek alapját az évtársulat tartama alatt — 3 éven át — hetenkint kötelezőleg fizetendő 20 fillér képezi s kiki tetszése szerinti számban jegyeshet üzletrészeket.

A szövetkezet célja az, hogy egyrészt a tagok részére kisebb részű hetenkint ismétlődő betétek által a vagyongyűjtést lehetővé tegye, másrészt, hogy ugyanezen tagok betéteik arányában olcsó kamatláb mellett kölcsönöket kaphasson.

A beiratások a LESZÁMITOLÓ ÉS JELZÁLOGBANK helyiségében (Bémer-tér, Lévy-palota) eszközölhetők, a befizetések ugyanott lesznek teljesíthetők.

A vidéki beiratkozók a heti befizetéseket a postatakarékpénztár útján portómentesen teljesíthetik.

A beiratkozásnál üzletrészenként 10 fillér beiratási díj fizetendő.

Egy heti befizetéssel már a mai naptól fogva minden beiratkozó megkapja a nevére kiállított könyvecskét.

Nagyvárad, 1914. április hó.

Filléres Takarékos és Segélyszövetkezet

Férfiszabó-üzlet átvétel!!

Tisztelettel van szerencsém a m. t. megrendelőkkel és a n. é. közönséggel tudatni, hogy a 25 év óta fennálló Sziládky Ernő-féle

férfiszabó-üzletet átvettem.

Egyben bátorkodom tudatni, hogy megérkeztek dus választékban a legdivatosabb tavaszi és nyári szövetek. Főcélom az, hogy a cég eddigi régi jó hírnevét továbbra is fentartsam szolid kivitel és pontos kiszolgálással. — — — Szíves pártfogást kérve vagyok tisztelettel

Sziládky Ernő utóda

Nagy P. István
férfiszabó.

Nagyvárad Rákóczi-ut Széchenyi szálloda épület. Telefon 254 sz.

2530/914 eln.

Hirdetmény.

Nagyvárad város közigazgatási bizottsága a vallás és közoktatásügyi m. kir. miniszter urnak 1184/914 sz. rendelete értelmében az országgyűlési képviselői választói jognak megszerzéséhez szükséges irni és olvasni tudásnak igazolása céljából az állandó igazoló bizottságot megalakította.

Ezen bizottságnak feladata, hogy mindazoknak, kik az elemi iskola IV. és VI. osztályát sikeresen el nem végezték, de irni és olvasni tudnak, ebbeli jártaságukat hivatalosan megállapítsa és így az elemi iskola IV. és VI. osztályairól bizonyítvánnyal nem rendelkező egyéneknek a választói jog gyakorlásához, illetve az országgyűlési képviselői választói névjegyzékbe való felvételhez megkívánt előfeltételt igazolja.

Minden adózó polgárnak tehát, aki 30-ik életévét betöltötte és egy adónemből legalább 10 korona, több adónemből együttesen legalább 20 korona egyenes állami adót fizet, irni és olvasni tud, önmagával szemben tartozó elsőrangú érdeke, hogy ezen irni és olvasni tudását a kiküldött bizottság előtt igazolja, erről az egész országra érvényes bizonyítványt szerezzen és így birtokába jusszon azon képesítésnek, amelynek alapján az egyébb, a törvényben előírt kellékek igazolása mellett kérheti a választók névjegyzékébe leendő felvételt.

Az irni és olvasni tudásnak igazolására, szóval ezen képesítő vizsgára bocsájtatható, a férfinemhez tartozó minden magyar állampolgár, ha 24-ik életévét már betöltötte és ezen szándékát akár írásban, akár személyesen nevének, lakhelyének (utca és házsám) foglalkozásának és életkorának pontos megjelölése mellett hivatalomban (Városháza I. emelet 3. sz. szoba) legkésőbb 1914. évi május hó 16-ik napjának d. u. 5 órájáig bejelentette.

A vizsgálat ingyenes és a kiküldött bizottság előtt a bizottság által megjelölt nyomtatott szöveg legalább 5 sorának elolvasásából és a bizottság által tollbamondott két sornak a bizottság előtt való leírásából áll.

A kiküldött bizottságok működésüket a városházán 1914. évi május hó 18-án d. e. 8 órakor fogják megkezdeni és szükség esetén a következő napokon folytatni.

A sikerrel vizsgát tett egyén az egész országra érvényes bélyeg és díjmentes bizonyítványt kap, amelynek alapján akár a város területén vagy bárhol az országban egyéb törvényes kellékek igazolása után működésüket később megkezdő összeíró küldöttségek által az országgyűlési képviselő választók névjegyzékébe lesz felvehető.

Nagyvárad, 1914. április hó 28.

Komlóssy József,
polgármester h.

Uj élővirágüzlet!!

Tudomására adom a mélyen tisztelt közönségnek, hogy helyben, Nagy Sándor-utca 1. szám alatt a mai kor igényeinek teljesen megfelelő

virágüzletet

nyitottam. — Szakismereteimet külföldi élővirág kötészeti iskolában nyertem. Továbbá több külföldi nagyobb városokban és fürdőhelyeken mint első virágkötő és üzletvezető működtem, úgy, hogy a nagybecsű közönség legkényesebb ízlését is ki fogom elégíthetni. **Menyasszonyi csokrokat**, valamint **koszorukat** a legszebb kivitelben olcsó árban készítenek. A nagyra-becsült közönség szíves pártfogását kérve vagyok teljes tisztelettel:

MIMOSA virágüzlet tulajdonosnője
Nagy Sándor-utca 1. sz.

Uj élővirágüzlet!!

Van szerencsém Nagyvárad és vidéke nagyérdemű közönségének szíves tudomására hozni, hogy

Nagyváradon, Rákóczi-ut 19. sz. alatt a mai kor igényeinek megfelelő

műköszörüldét

nyitottam.

Elvállalok mindennemű borotvák, kések, ollók, hajvágógépek, huszörögépek, ló- és juhnyírógépek javítását és köszörülését. Raktáron tartok mindennemű bel- és külföldi illatszerek, fej- és arcápoló pipereszerket, mindennemű acélárakat, ugymint borotvát, ollót, hajnyírógépet, tyukszemvágó, papír-, zseb- és tollkést, valamint az összes fodrászati cikkeket. A nagy érdemű közönség szíves pártfogását kérve, vagyok kiváló tisztelettel

Koller Agoston műköszörüs

Kérjünk és fogyasszunk mindenütt

Nagyváradai sört!

mert szín, íz és maláta-tartalom tekintetében a legelső gyárak termékeivel vetekszik és amellet olcsóbb.

Rendeléseket már 10 üvegtől kezdve a városi raktár házhoz szállít. Állandó vevők ingyen jeget kapnak.

Nagyváradai Sörgyár Részv.-Társaság

Gyári telefon 439. Városi raktár (Nagypiacz-tér), telefon 471.

A *Katholikus Népszövetség* nagyváradi szervezete.

CÉL: a keresztény polgárok tömörítése minden romboló áramlattal szemben; a vallásos és hazafias érzés istápolása, a keresztény közönség közt az összetartás fokozása.

JELSZÓ: a szeretet egyesít, az egység erőt ad.

Tagsági díj egy évre 1 korona, melynek fejében a tag megkapja a havi füzeteket, naptárt ingyen jogi tanácsadásra tarthat igényt s részt vehet a Népszövetség ünnepélyein és értekezletein.

Katholikus Népszövetségi *Otthon.*

A Katholikus Népszövetség nagyváradi szervezetének tagjai részére alakult társas kör. **Tagsági díj egész évre négy kor.** Helyisége a Katholikus Kör épületében, Szilágyi Dezső-utca 5. szám alatt van.

A Katholikus Népszövetség jogvédő irodája

A népszövetségi tagoknak ingyen ad jogi tanácsot minden közigazgatási, peres, perenkívüli, telekkönyvi, adóügyben stb.

Hivatalos órák: minden pénteken délután 6-tól fél 8-ig.

Hivatalos helyiség: a Katholikus Népszövetségi Otthon könyvtári helyisége.

Népszövetségi Hitelszövetkezet

Célja a népszövetségi tagok takarékoságát előmozdítani és tagjait az alapszabályokban körülírt határok közt segíteni. Jelzálogi kölcsönt ad. Elfogad betéteket.

Heti 20 filléres befizetések mellett működik.

Hivatalos helyisége a Katholikus Népszövetségi Otthon helyiségében van, a hol a heti befizetések minden héten hétfőn és csütörtökön d. u. 2–5 óra közt eszközöltnak.

A *Katholikus Népszövetség* *biztosító osztálya.*

Előnyös feltételek mellett elfogad **életbiztosításokat** tőkére vagy életjáradékra, halál vagy elérés esetére. Elvállal továbbá

leánykiházásítási és fiúellátási biztosításokat is.

Elfogad biztosításokat:

tűz, villámcsapás, légszesz- és kazánrobbanás által okozható károk ellen.

Törés által okozható károk ellen, **szállítmányi** károk ellen, betöréses **lopás-, jég-, baleset-, szavatossági** károk ellen

Óvadékbiztosításokat, sikkasztás elleni, valamint **állatbiztosításokat,** végül úti-podgyászbiztosítást.

Általában foglalkozik a **biztosítás minden ágazatával,** a lehető legolcsóbb feltételek mellett.

Részletes felvilágosítással a csoportvezetők, illetve a biztosító osztály szolgálnak.

Hivatalos helyisége a Katholikus Népszövetségi Otthonban van. **Hivatalos órák** hétköznapokon d. u. 3–6 óráig.

Szőlőmoly ellen az egyedüli
biztos szer a **BAGOL.**

Kapható:

KONDOR DEZSŐ
cementkereskedőnél,
Nagyvárad Nagypiac-tér 1. sz.
(Füchsl-palota.)

PAPI RUHÁK.

Tisztelettel értesitem a nagyságos és főtisztelendő papságot és a n. é. közönséget, hogy papi és civil ruha tökéletességét áttanulmányoztam Budapesten, hogy a nagyságos és főtisztelendő papságnak kényelme legyen nálam beszerezni a szükségletét. Vidéki megrendelőnek elég egy minta reverenda beküldés, esetleg hívásra személyesen kiutazom.

Alkalmra bármilyen szalon ruha kölcsön kapható.

Alázatos tisztelettel
VAJNOVSZKY KÁROLY
papi- és polgári szabó.
Szent János-utca 32. (Saját ház.)

ALAPITTATOTT 1898-BAN.

Kálvária-utcán egy üres telek eladó.

Dusafalva községben
mintegy 300 kis hold

legelő

bér beadó.

Értekezhetni: a

Polgári Takarékpénztár r. t.-nál
Nagyváradon. Telefon 11-95. sz.

Kevés pénzért sok mindent vásárolhat, és pedig:

női harisnyák, párja 30 fillértől, selyem harisnyák
férfi zokni " 28 " " zokniig
gyermek harisnya kötött 20 fillértől. Női férfi fehérneműk zsebkendők, ridikulók pénzerszények, emyők igen olcsó árért. Himzés valódi klópli csipkék.

Férfi gallér darabja 10 fillér,

csak míg a készlet tart. Vidéki rendelések utánvétel, viszont eladóknak engedmény, meg nem felelőért a pénzt visszaadjuk.

Blein Sándor és Társa
Rákóczi-ut 14.

Hirdetések

felvétetnek a kiadóhivatalban.

Műszaki harisnyakötőde
Nagyvárad, Nagy Sándor-u. 2.
(Ausländer férőszabócég után.)

KÉSZIT új férfi fuszéklit és női harisnyákat a legdivatosabban, igen tartós kivitelben és olcsó árban. Elvállal fejeléseket s javításokat, valamint azsur- és muslin-harisnyákat, kivágott cipőkhöz a legmegbízhatóbban készít. Egy próbarendelés meggyőz mindenkit a harisnyák jószágáról. Az üzlet 14 év óta áll fenn. Sok pénzt megtakarít ha harisnyáit

Lippner Márknál szerzi be.

Új étterem megnyitás.

Van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására hozni, hogy Szilágyi Dezső-utca 5 sz. alatt a Nagyváradai Katolikus Kör új palotájában az

étterem

megnyilt,

mely a legkényesebb igényeknek is megfelelően van berendezve, **kitűnő magyar konyha**, a legjobb zamatu faj borok. Első minőségű **Dréher sör**. Havi és napi abonensek előfizetés mellett elfogadtatnak a leg-szolidabb árak mellett, úgy bent az üzletben, mint házhoz való kihordásra. Pontos és figyelmes kiszolgálás.

Becses pártfogást kér tisztelettel:

Ille János a Kath. Kör.
vendéglőse.

FIGYELEM!!!

Vajnovszky Ferencz

uri- és női cipész-üzlete,
Nagyvárad, Szaniszló-utca 55. szám.

Mérték utáni rendeléseket és javításokat olcsón, gyorsan és pontosan készít.

Lovagló, disz és strapa csizmák

minden kivitelben. Vidéki rendelésnél elegendő egy használt cipő beküldése.

Meghívásra azonnal megjelenek.

PETRY ÁRPÁD

órás és látszerész
Tarsoly és Risztó-cég mellett.

Amateur fényképészeti cikkek és felszerelések raktára. Leg-nagyobb látszerészeti üzlet. Orvosi rendeletre is a legjobb és legolcsóbb kiszolgálás.

Helyi és vidéki telefon 181. sz.

Nagyvárad, Rákóczi-ut 9.
Széchenyi-tér 2. szám.
Rimanóczy palotával szemben.

Nagyvárad város

VILLAMOS MŰVE

Iroda és raktár: NAGYVÁRAD, Vár-tér 1.

Értesítjük a t. közönséget, hogy a
Wolfram lámpák

ára olcsóbb lett, **Wolfram** és egyéb izzó-lámpák nagy raktára **legolcsóbb áron** a közönség rendelkezésére áll. Telefon rendelésre ráfizetés nélkül házhoz szállítjuk.

Egész éjjel ügyeletes szolgálat.

Költségvetések ingyen.

Telefon szám 514.

Elvállaljuk villamos világi-tási és erőátviteli berendezések felszerelését.

Csillárok,

ivlám pák

Állandóan nagy választékban kaphatók.

Villamos motorok

1/2 lóerőtől minden nagyságban.

Főszerelő telefonja 55. sz.